Any XII. Sabadell.—Dijous 14 d' Abril de 1898. N.° 627

Lo Catalanista

Diari defensor dels interessos morals y materials de Catalunya

La correspondencia al Director. | Los originals no 's tornan

Direcció y Redacció: CALDERON, 36
Administració: PLASSA Sant ROCH, 11
Representació Administrativa á Barcelona
Llibreria de Alvar Verdaguer Rambla Mitj, 5

PREUS DE SUSCRIPCIÓ
Sabadell. . . . . 4 rals al mes.
Fora. . . . . 14 » trimestre.
Un número sol. . . . **5 céntims.**
Anuncis á preus convencionals.

"LA EQUITATIVA" DELS ESTATS UNITS

ESTRACTE DEL BALANS TRIGÉSIM OCTAU

		1.er Janer 1897	1.er Janer 1898
Actiu.	Duros	216,773,947'00	236,876,308'04
Obligacions. . .	»	173,496,768'00	186,333,133'20
Sobrant. .	Duros	43,277,179'00	50,543,174'84

Direcció general per Espanya y Portugal, Excm. Sr. D. JOAN ANGEL ROSILLO, palau de «LA EQUITATIVA».—Madrid.

Oficina de Barcelona, Rambla dels Estudis, núm. 6, principal.

Banquers, Banch d' Espanya y Sr. Garriga Nogués, S.

Agent local pera Sabadell y Tarrasa, JOAQUIM MIRALLES, carrer de las Balsas, núm. 34.

Pianos. - Afinacions y reparacions
E. LLADO
— Calderón, 18. – Sabadell —

SE VEN la FLECA del carrer de Gracia n.° 29 (per retirarse, *l' actual duenyo, del negoci*).

IMPRESIONS DE VIATJE

DE BARCELONA A CUBA

CONFERENCIA DONADA EN LO «CENTRE CATALÁ» PER D. FRANCISCO DE P. BEDÓS.

I.

Barcelona estava invadida pels forasters que á ella acudiren ab motiu de la Exposició.

Jo mateix m' hi trobava estrany y aquell contínuo bullici, aquellas mil colorainas ab que tractaren de adornar carrers y plassas; aquella currúa de gent vestida ab diferents trajos, parlant totas las llenguas, tufeijan á totas las begudas, acabaren de excitar mos nervis ja ferits per una pérdua irreparable en la familia y vaig decidir marxar, marxar hont la naturalesa y 'l repós poguessin retornarme l' equilibri.

Poch duraren los preparatius. Fet lo propósit d' embarcarme, als tres dias ja estaba enrolat en lo vapor «Condal» que anava á empendrer lo viatje á Cuba.

. . . . . .

Era 'l dia 5 de Juliol, un dia quiét, seré; la mar semblava un trós de cristall blau-vert y, al entrar en la canoa pera anar á bordo junt ab ma familia, l' aigua acariciava dolsament los dos costats, gronxantla..... Tots estavan fondament conmosos y no gosavam ni parlar.

Atravessarem bona part del port, deixant á *estribor* los vaporets *golondrinas* que van y venen de la Barceloneta ab acompanyament de sardana; á babor los correus de las Balears ab sas *proas xatas* y de estrafets mascarons; mes enllá 'ls barcos de Marsella ventruts y malforjats com una dona grassa y al frente l' arrogant arboladura del «Ciutat Comptal» al qui vaig mirar com una cosa que ya m' era familiar.

—Viri á babor—me diu lo *botero*—atracarém á popa.

Jo vaig obehir á l' acte; poso 'l timó á la banda y describint un perfet semicircle la lleugera talina aná á aferrarse al replá baix de la escala.

Un cap va apareixer en lo portaló. Era 'l del *nostramo*. Ab una llambregada 's feu cárrech del meu equipatge; va compendrer que no hi havia brassos que 'l pugessen y.... —¡Arria afora!—cridá ab tó de capdill.

La grúa hidráulica, moguda per destres mans, cumplí la ordre ab grinyols de disgust; baixá la cadena; lo ganxo va fer presa en la *llinqada* y á la veu de ¡*issa á bordo*! vaig veurer los bauls al alt com moguts per forsa mágica y tart desapareixer per la *escotilla* al mateix temps que arribava yo á cuberta.

—¡Qué hermós estava 'l barco!

Jamay olvidaré la primera impresió rebuda. La fusta del pis neta y brillant com si estés embetumada; los metalls ferits pel sol, despedian guspiras de foch que feyan baixar 'ls párpres y l' obra morta repintada de blanch, ab aquell blanch de cisne, exclusiu dels barcos... Si, estava hermosissim y 'm semblava alló tant extraordinari, tant no acostumat pera mi, que sentía una emoció fonda, intensíssima, imposible d' esplicar. Era lo que jo ambicionava. Al fi havia lograt fer vibrar mon sistema nerviós de una manera agradable. Gosava nova vida; 'l meu esperit s' havia netejat ab aquell cambi radical d' ambent, com se neteja un vidre fumat ab lo frech de una esponja. Aixó tranquilisá als meus pares que al despedirse y al enviarlos jo l' ultim bés, sinó son ánima, sos llavis tractaren de somriurer esperansats.

Es l' hora de sortida; lo vapor s' escapa per las válvulas joyós de recobrar sa llibertat; la xemeneya del barco despedeix una columna de fum. Han acabat los preparatius d' *aparellar*; se tancan las escotillas y 's pujan las escalas. La oficialitat está en son puesto. Lo capitá toca 'l timbre d' atenció y ab renills de cavall briós llensa la *sirena* dos udols terribles de impaciencia.

Se dona la ordre de *virar d' abordo* y l' ancla puja ab rapidés á l' *escobo*. Está recuberta de llot compacte y fétit que ompla 'l fons.

—¡Avant! —diu lo capitá—á quina veu lo monstre búfa satisfet; comensa á batrer ab fúria l' aigua y girantse orgullós d' espatlla á la ciutat, deixa 'l port y sens compassió parteix ab lo *tallamar* las onas.

. . . . . .

Ja l' hem deixada la vella Barcino, la filla d' Asdrúbal, fundada pera lliurarse dels guerrers de Bétul, que derrotaren á las forsas d' Amilcar capdill dels cartaginesos.

Ja l' hem deixada la perla de Catalunya, la Púbilla, quals fills pregonan per Espanya un títol de ciutadans barcelonesos ab aquell orgull cívich ab que 'ls homes del Tiber passejaren un dia pel mon son títol de ciutadans de Roma.

Ja l' hem deixada l' arrogant matrona que á un temps doná comptes á Provenza, Duchs á Atenas y Neopatria y Reys á Aragó, Mallorca y Cicilia.

La que dints d' Espanya marxa al frente de la civilisació *práctica*; la primera que en la península va fer correr sobre sos camps inmediats la locomotora; la primera que il-luminá ab la llum del gás sas tendas y carrers; la primera que aplicá 'l vapor á la fabricació, alleugerint lo treball del home; la primera que desterrá á Talía dels corrals hont jeya, consagrantse palaus dignes d' ella suntuosos com lo Teatre Principal!

la que de llarga distancia anuncia ab escuadrons d' esbeltas xemeneyas sa vida industrial y ab l' estol de naus que crusas sas aiguas lo moviment de son comers; la primera que sobre un terrer ingrat ha fet prosperar la agricultura fentne fons de riquesa de sas montanyas rocateras; la primera en activitat y en aceptar y aplaudir los triomfs y conquistas de la civilisació; la que sempre es nombrada ab respecte y simpatía á Marsella, sa poderosa rival, á París y á Londres; la que hostatjá generosament á Colon que en paga li tirá en las plantas un nou continent, á Garay que entajá en sa presencia y tres sigles abans que Fultón lo vapor aplicat á la navegació y en fí, la que alletá á Monturiol lo malaguanyat inventor del Ictíneo.

Ah! que grant la veig, que grant y que gentil! y com no véureli si ella es pera mi la síntesis de Catalunya!

Asssentat á popa la mirava perdres allá lluny, ya no era mes que una taca moradenca y quant anava á tirarli l' últim bés del fons del mar me semblá que eixía una ombra y que enternida 'm deya.....

—A reveurer, fill meu!

S' enterboliren mos ulls, brollaren, forsejant, las llágrimas y quant vaig poguer tornar á fixar l' esguart en l' horitzó no vaig veurer mes que 'ls turons de Monserrat que com aquella ombra volguda 'm deyan carinyosos.....

—A reveurer!

Y la nit caigué sobre nosaltres.

. . . . . .

(Continuará)

FONDA SIMON

Cuyna á la verdadera catalana; bonas habitacions pera familias y particulars; molta netedat y economía.

Espartería, 6, y Vidriería, 12. - (Born vell). - BARCELONA

Aquesta casa fá 62 anys que dona diariament la sopa als pobres.

SECCIÓ RELLIGIOSA

SANTS D' AVUY.—Santa Justi, lo filosoph, Tiburci. Vatlleriá, marts. Proculo bisbe

y mart, Sambert bisbe y comf. Pere Gonzalez vulgo Sant Telm, dominich,—Santas Domina verge y mart; Tomaida mart; y Liduvina verge.

Sant Pere Gonzalez ó Sant Telm, nasqué en lo bisbat de Palencia d' ilustre familia; era un jove alegantíssim y lluint sas gracias montat á cavall en la diada de Nadal á la ciutat de Palencia lo cavall se l' hi encabritá y lo llensá á una fanguera quedant tot empastifat devant de números públich quin esclafi, en grans riallas, Indignat per aquella burla renunciá al mon y se feu frare dominich, esdevingué predicador famosissim convertint inumerables pobles particularment de Galicia ab sa elocuencia y son exemple, obrá molts miracles y finalment morí á Tuy l' any 1246.

Es l' advocat y patró dels mariners quins han rebut senyalats favors per sa intercessió.

PARROQUIA DE SANT FELIU.—Missas per Domingo Bellsolá prebre, Francisco Torras Cendra y á intenció d' una devota.

PARROQUIA DE LA CONCEPCIO.—Missas per Gabriel Romeu y Maria Sampere y Aeix Privat.

Notas oficials

ALCALDIA CONSTITUCIONAL DE SABADELL

Sengons las disposicions del art. 84 del Reglament pera la imposició, administració y cobransa de la contribució industrial de comers, se convoca á tots los industrials agremiats de la present pera elegir los Síndichs y Clasificadors de sos respectius gremis, la cual tindrá lloch en lo despaix d' aquesta Alcaldia en los dias y horas que á continuació s' expresan:

Dia 19.—Tarde á las 3; Taberners.—Dos quarts de cuatre; Tendas.—A las 4; Pastas pera sopa.—Dos quarts de cinch; Bodegons.—A las 5; Espardenyés.—Dos quarts de sis; Carnicers.—A las 6; Venedors d' olí y vinagre.—Dos quarts de set; Venedors de camisas.

Dia 20.—Tarde á las 3; Sabaters.—Dos quarts de cuatre; Barbers.—A las 4; Fusters.—Dos quarts de cinch; Constructors de carros.—A las 5; Mañans.—Dos quarts de sis; Llauners.—A las 6; Forners.—Dos quarts de set; Sastres.—A las 7; Abogats.

Lo que s' anuncia pera coneixement dels industrials á quins interessa, advertint que 'ls concurrents á la reunió dehuen anar provistos dels recibos corresponents á la industria que tingan y cédula personal respectiva, que 'ls nombraments de Síndichs y Clasificadors no podrán recaurer ab industrials que no estiguin al corrent del pago de la contribució y que deixesin de concorrer en lo dia y hora senyalat se creurá que 'l gremi renuncia á verificar la elecció.

Sabadell 12 Abril 1898.—*Lo Alcalde*, Joseph A. Planas.

En lo Registre Civil d' aquesta ciutat s' han fet las següents inscripcions durant lo dia 12.

Naixements: Montserrat Fonoll Oliver.—Antoni Font Serra.—Joan Benús Xirau.

CAIXA D' ESTALVIS DE SABADELL

Han ingressat ab fetxa d' aquest dia 0000 pessetas, procedents de 000 imposicions, essent 0 lo número de nous imponents.

S' han retornat 1.298'20 ptas á petició de 5 interessats.

Sabadell 9 Abril de 1898.—Lo Director P. O. Joan Pont.

NOVAS

Hem rebut una atenta invitació de la Associació de Católichs pera la solemne sessió literaria musical que al obgecte de tributar un obsequi al Rvnt. don Joseph Alsina, Rector de Sant Feliu d' aquesta ciutat y solemnisar la unió de las duas Associacions Católicas sabadellencas tindrá lloch lo vinent diumenge á dos quarts de nou del vespre, en lo local de la Associació de Católichs.

Agrahim la invitació á la que correspondrem gustosos.

Com ja anunciarem ahir, aquesta nit tindrá lloch en lo teattro Principal la primera represen tació de la preciosa comedia de don Eussebi Blasco titolada *El Angelus*.

Acabará la funció ab la escullida comedia en un acte *Los litigantes*.

Está malalt de molta gravetat lo conegut director y primer actor de la companyia catalana del teatro Principal de Barcelona don Antoni Tutau.

La proposició de la «Lliga Regional» solicitant al Ajuntament de Manresa que demanés al Gobern la autonomia regional hà tingut un fi inesperat.

Després de molts entreteniments fou presentada en una sessió, en que, á proposta del ex-alcalde conservador senyor Gallifa, fou deixada sobre taula.

Vingué la sessió següent, y després de donarsen compte, l' alcalde En Joaquim Solá y Salernou, no sabém en virtut de que, declará que la aprobació de la esmentada demanda no era d' incumbencia del municipi, y que per lo tant devia quedar arxivada sens ulteriors efectes.

Es d' advertir que la majoria del Ajuntament estava decidida á aprobarla.

Alcaldes com los de Manresa necessitan ocupar llochs més politichs, son talent es massa gros per una senzilla alcaldia.

¡Pobre senyor!

Ha sortit á llum un nou periódich setmanal, orga del partit federalista d' aquesta ciutat, que porta per titol *El Federal*.

Li desitjem molts anys de vida y li tornem lo saludo que dirigeix á la prempsa.

Aviat se donarán á la estampa las notables conferencias que sobre Dret Catalá segueix donant en la Universitat barcelonina lo distingit catedrátich don Joan de Deu Trias y Giró.

La corrent descentralisadora es á Fransa més imponent cadá dia. Lo sistema parlamentari que fins no fa gayre era considerat com l' últim progrés de la política unitarista, avuy es ja declarat com á passat de moda.

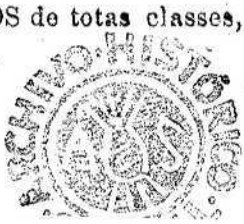
D' un article de R. Poincaré, publicat en la «Revue de Paris» retallém las següents ratllas:

«Lo mal no es nou ni limitat á Fransa. Ja fa divuyt anys queMi nghetti va senyalarlo á Italia. Ni la Gran Bretanya escapa al contagi. Lo régimen parlamentari está atravessant per tot una gran crisis, més en lloch escepte en Austria, revesteix carácters de tanta intensitat y violencia com á Fransa.

Si no volém que 'l pahis, cansant y aniquilat, retorni al despotisme com á una solució normal; si volém evitarnos la vergonya d' una nova abdicació nacional si estém decidits á defensar los interessos permanents de la democracia, no podém perdrer un moment; es precis modificar á aquest organisme enemich; es precis substituhir lo desacreditadissim sistema parlamentari, per un sistema nou y més ben organisat.

Aquesta nit en lo teatro Euterpe se representará 'l drama *La vida es sueño*, per la companyia que dirigeix lo primer actor Sr. Fages.

PIANOS de totas classes, nous y usats. COMAS, Rambla, 93, casa de confiansa.

TELEGRAMAS

Madrid, 13, 5 t.—Segons noticias rebudas de Cuba, Máxim Gomez ha dictat un bando declarant traydors als cabecillas que pretenguin entrar en tractes ab lo Gobern de la isla sino es pera la independencia de Cuba.

Se diu que la Reyna Regent encabessará la suscripció nacional ab un donatiu de 500,000 pessetas.

Han quedat en llibertat provisional lo baró de Sangarrén y Galvez Holgain, promovedors del moti patriotero.

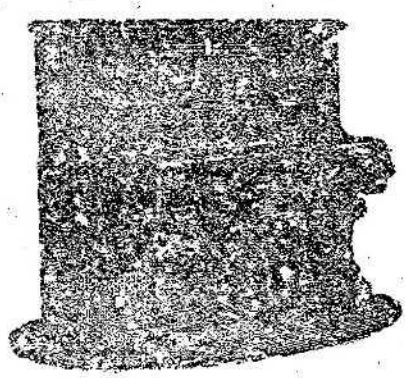
Ab motiu de la próxima arribada del general Weyler lo gobern pren precaucions sérias pera pera evitar un conflicte que podrian ocasionar los amichs de dit general.

Lo ministre d' Estat ha rebut una nova nota del cardenal Rampolla respecte de la qüestió hispano-americana. Aquell s' ha dirigit immediatament á Palau pera comunicar lo contingut del document á S. M. la Reyna.

De las noticias que 's reben dels Estats Units se 'n despen que ha fet mes efecte del que era d' esperar la concessió del armistici. Continua lo pessimisme, tementse que no 's podrá evitar un rompiment.

CAMBIS

Londres á 90 dias fetxa.	35'95 d.
» á la vista.	36'47 p.
Paris. » » »	43'80

Pianos nous y assegurats de tot defecte de construcció per 5 anys. Los nous se venen desde **150 duros** y son construits ab march de metall, bona pulsació y candeleros dobles.

Pianos usats n' hi hán 5 pera vendrer, á preus económichs.

Aquesta casa s' encarrega de tota classe de afinacions y reparacions.

DIRIGIRSE A

JOAN COMAS FAURA

Rambla, 93. — SABADELL

GANGAS.- Pera vendrer.

Duas prempsas pera enfardar.

Una pastera ab tots sos accessoris.

Una tampa pera forn ab tots sos accesoris.

Una máquina y caldera de vapor de dos caballs de forsa, sistema «Corliss», alta presió, casi nova.

Tot en bon estat y á preus reduhidíssims.

Informarán: Arrabal de dins, 22. — SABADELL

Imprempta y Encuadernacions de Pere Tugas, Carrer de Calderon, 36.—SABADELL.